

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการใช้หลักสูตร นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความถูกต้องและความบกพร่องในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือ รวบรวมข้อมูล และเสนอวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียนหรืออาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการทุกคนจากโรงเรียนทั้งหมด 99 โรงเรียน และสุ่มมาได้จำนวน 50 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) คิดเป็นร้อยละ 50.50 ได้จำนวนผู้บริหารโรงเรียนทั้งสิ้น 100 คน

2. กลุ่มหัวหน้าหมวดวิชา ซึ่งบริหารงานวิชาการ ได้แก่ หัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ ใน 6 กลุ่มวิชา ตามโครงสร้างของหลักสูตร คือ กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์ กลุ่มวิชาพลานามัย กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ และ กลุ่มวิชาศิลปกรรม รวม 6 กลุ่มวิชา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 50 โรงเรียน ได้จำนวน 300 คน

รวมกลุ่มประชากรทั้งสองกลุ่ม จำนวน 400 คน

นอกจากนั้นยังได้ทำการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างกับผู้บริหารโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 10 โรงเรียน

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของผู้บริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structure Interview) เพื่อศึกษาถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 โรงเรียน แบบสัมภาษณ์นี้มีคำถาม รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 73 ข้อ โดยมีเกณฑ์ของระดับปัญหาให้ผู้ตอบพิจารณา ดังนี้

4	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับมากที่สุด
3	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับมาก
2	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับน้อย
1	หมายความว่า	มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด
0	หมายความว่า	ไม่มีปัญหาเลย

ผู้ตอบแบบสอบถามจะทำเครื่องหมายเลือกตอบ เพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย แบบสอบถามนี้ครอบคลุมถึงลักษณะงานวิชาการ 12 ประเภท เกี่ยวกับ

1. กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน  
มีคำถามจำนวน 8 ข้อ (ข้อ 1-8) คิดเป็นร้อยละ 10.95
2. หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร  
มีคำถามจำนวน 8 ข้อ (ข้อ 9-16) คิดเป็นร้อยละ 10.95
3. การจัดตารางสอน  
มีคำถามจำนวน 5 ข้อ (ข้อ 17-21) คิดเป็นร้อยละ 6.85
4. วิธีสอน  
มีคำถามจำนวน 6 ข้อ (ข้อ 22-27) คิดเป็นร้อยละ 8.22
5. การกำหนดและมอบหมายให้ครู-อาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ  
มีคำถามจำนวน 6 ข้อ (ข้อ 28-33) คิดเป็นร้อยละ 8.22
6. การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน  
มีคำถามจำนวน 7 ข้อ (ข้อ 34-40) คิดเป็นร้อยละ 9.60
7. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร  
มีคำถามจำนวน 6 ข้อ (ข้อ 41-46) คิดเป็นร้อยละ 8.22
8. การใช้สื่อการสอนและแหล่งทรัพยากรในห้องเรียน  
มีคำถามจำนวน 6 ข้อ (ข้อ 47-52) คิดเป็นร้อยละ 8.22
9. การจัดการของห้องสมุด  
มีคำถามจำนวน 5 ข้อ (ข้อ 53-57) คิดเป็นร้อยละ 6.85
10. การจัดหาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม  
มีคำถามจำนวน 5 ข้อ (ข้อ 58-62) คิดเป็นร้อยละ 6.85
11. การจัดการบริการแนะแนว  
มีคำถามจำนวน 5 ข้อ (ข้อ 63-67) คิดเป็นร้อยละ 6.85
12. การประเมินผลงานวิชาการของโรงเรียน  
มีคำถามจำนวน 6 ข้อ (ข้อ 68-73) คิดเป็นร้อยละ 8.22

## การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาจากหนังสือเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนหลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 และเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างละเอียด เพื่อให้ได้ทราบสาระสำคัญของ หลักสูตรและการนำไปใช้

2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร และหัวหน้าหมวดวิชา โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยให้ ครอบคลุมเนื้อหาของแต่ละค่านิให้เหมาะสมที่สุด แล้วนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นเสร็จแล้ว ไปให้ผู้ชำนาญการ (Expert) ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและการบริหารงานวิชาการ จำนวน 10 ท่าน ช่วยตรวจแก้ และตรวจสอบความเหมาะสม ในค่านิเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข ได้แก่

อาจารย์ภิญญาพร วัฒนเจริญ ผู้อำนวยการ  
โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

รองคณบดีคณะครุศาสตร์  
ฝ่ายวิจัยการศึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สังัด อุทรานันท์

อาจารย์ภาควิชาบริหาร การศึกษา  
คณะครุศาสตร์

ศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา  
คณะครุศาสตร์

อาจารย์สวัสดิ์ จงกล

อาจารย์ภาควิชาบริหาร การศึกษา  
คณะครุศาสตร์



อาจารย์สำราญ รัตนวิทย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนสิงหราชพิทยาคม
อาจารย์จำเนียร โทประเสริฐ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเจ้าพระยาพิทยาคม
อาจารย์บุญศรี มุสิกานนท์	ศึกษานิเทศก์ ฝ่ายนิเทศก์การบริหาร กรมสามัญศึกษา
อาจารย์ขำรง ชูทัพ	งานสนเทศการวิจัย กรมวิชาการ
อาจารย์ คร. กิดานันท์ มลิทอง	อาจารย์ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหาร และหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียน ที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 8 คน เป็นผู้บริหาร 1 คน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้าหมวดวิชา ตามโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 6 กลุ่มวิชา จำนวน 6 คน รวม 40 คน จากโรงเรียนต่อไปนี้ คือ

1. โรงเรียนเจ้าพระยาพิทยาคม
2. โรงเรียนปากเกร็ด
3. โรงเรียนวัดประสาธ
4. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี
5. โรงเรียนสวนอนันต์

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา ได้นำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$  - Coefficient ของครอนบาช (Cronbach) โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left( 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

- $\alpha$  = สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น  
 $n$  = จำนวนข้อของแบบสอบถาม  
 $s_i^2$  = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ  
 $s_t^2$  = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด หรือ  
 กำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน  
 (Standard deviation) ของ  
 คะแนนผู้รับการทดสอบทั้งหมด

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.97 แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีค่าสูงพอเชื่อถือได้ในการวัดครั้งต่อไป

#### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ในด้านการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างไปทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 โรงเรียน

ในค่านแบบสอบถาม สํารวจปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการโรงเรียนเจ้าพระยาวิทยายคม ถึงผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนเพื่อแจ้งให้ทราบวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยจัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 400 ชุด ได้รับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์มา 373 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.25 ดังตารางที่ 1

## ตารางที่ 1

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มประชากร

ประชากร	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่ได้รับคืน	ร้อยละ
1. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน	100	93	93.00
2. กลุ่มหัวหน้าหมวดวิชา	300	280	93.33
รวม	400	373	93.25

## การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้  
 ชุดที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา  
 สังกัดกรมสามัญศึกษา เป็นการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง แล้วนำมาวิเคราะห์ โดย  
 การบรรยายและหาค่าร้อยละ

ชุดที่ 2 มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2  
 กลุ่ม ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของ  
 ผู้บริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้วยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) และค่า  
 เบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d) ของแต่ละข้อคำถาม และแต่ละประเภทของงาน

## สถิติที่ใช้

1. หาค่าร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) จากสูตรต่อไปนี้<sup>1</sup>

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ  $\bar{x}$  = ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

$\sum fx$  = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$N$  = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตรต่อไปนี้<sup>2</sup>

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

$S.D$  = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$  = ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

$\sum fx$  = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$N$  = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

---

<sup>1</sup> ประคอง กรวรรณสูตร, สถิติประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 40.

<sup>2</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.